

ایشیق کیتابلاری

(معاصر آذربایجان ادبیات و اینجه صنعتیندن نمونهلر)

اوشوتمه لر ایچینده ایستکلریم

حسن ایلدیریم

ايشيق
İŞİQ
ادبيات و آيتجه صنعت سايتى
ƏDƏBİYYAT VƏ İNCƏ SƏNƏT SAYTI
www.ishiq.net

ایشیق کیتابلاری

(معاصر آذربایجان ادبیات و اینجه صنعتیندن نمونهلر)

اوشوتمه لر ایچینده ایستکلریم

حسن ایلدیریم

ايچينده كىلر

۵	اوشو تمەلر ايچينده ايستكلىرىم
۸	گۆز گىلەسى
۱۱	آغ گۆيرچىن
۱۴	يىر باغىرىر... گۆى باغىرىر
۱۷	كولك
۱۹	اوغلومون آد گونو
۲۲	كۆنول قوشوم
۲۴	بايرام قوشو

دونييا قولدورلارينيڭ حيلهسى ايله قورولموش اسرائيل حۆكومتى، ايللىر بويودور فلسطين تورپاقلاريني ايشغال ائديب و بو تورپاقتا اينسانى فاجعهلر تۆرهتميشدیر. هله دیركى ديرياسين، كفرقاسم، تل زعتر و...ده کوتلوى اينسانى قيرغينلارين قيزيل قانى تاريخ صحيفه لریندن قوروماميشدیر. ايندى ده آمریکانين نئوليبرال لارينا و دونييا سويقونچولارينا آرخالاناراق غزه بۆلگه سيني اودا چكمكده دیر.

گوناهسىز كۆرپه لر، يازيق قادينلار و السيز - آياقسيز قوجالارى اناراق واختى لا (۱۳۶۳-۱۳۶۶ ايللرينده) يازديغيم بو شعرلرى "محمود درويش" ين اولمز خاطيره سینه هديه ائديرم.

حسن ايلديريم

■ اوشوتمەلر ایچینده ایستکلریم

عۆمور باریم،
کۆریه باھاریم!
گۆزلرین، بولاقلارین دوروسودور
حسرتلە، گۆز یاشیلا بولانماسا؛
اورەیین سئوینج چمنی دیر
کینکلی، چیچکلی
غم - کدرین بولودویلا سولانماسا،
شاختالارلا یانماسا.

آرزولارین، دوم - دورو گۆیدە اوچان گۆیرچینلر
گۆیرچینلر، چووغونلارا دوشمەسە؛
دوداقلارین سۆز پتەیی
گولوشلرین داغ چیچگی
سازاقلاردا بوزوشمەسە.
گۆزلریمین ایشیغی، اورە ییمین بندی، آغزیمین قندی بالا،
طالعینی دوشونورم:
چاتا جاقسان بویا - باشا؛
دۇورانیمیز بئله قالسا

ياشايارسان منيم كيمي:
گۆزلىرىڭدە حسرت
اورە بېيىندە اودلو محبت؛
ياشايارسان
باھارا تامارزى قوشلارينا
آغلايىب گۈلن نغمەلرېنلە
اوميد دولو باخيشلارينا
عۇمور يوللارينا، كىشى كيمي آدىملارسان يوكلرېنلە
صاباھا دوغرو گۇدرسن، باھار طراوتلى دىلكلرېنلە.

آرتىق قورخويلا اورە بيم سويولور،
جانىما اوشوتمە يايىلير،
اوستوموزو آليپ تهلوكه؛
آخى بالا
اوركلرى نوترون بومباسيندان،
گولوشلرى قيزيل سويوندان
قوزغون گۆزلو اينسانلار وار؛
دوللار دوشگونلرى، قان حريصلرى
نووه بومباسيلا دونياميزى دولدوروبلار؛
ببر دويمە يە باغلايىبلار دونياميزى،
دويمە باسيلدى بلکه!
ائلە بو ساعات، بو آن
ببر گۆز قيرپينىمدا آليشار جاھان،
يانار باھار، يانار كۆرپەلر، قوشلار
اوستوموزو قاپار قازا بولودلار،
بولانار باخيشلار.
اينىلتىلر قلىبمىزى يارا- يارا
الرين اللريمە
گۆزلىرىڭدە
آليشىب يانا- يانا واخت تاپمايىق -
قوجا قلاشماغا
ويداعلاشماغا
دويونجا آغلاشماغا!

عۇمور بارىم،
كۆرپە باھارىم!
نە ياخشى كى سن ھلە منيم كيمي اوشومورسن
سن بونلارى دوشونمورسن
قاباغىمدا دئيبىب - گولوب، اوينا ييرسان

اوره يېمېن ياراسېنى گولوشونله ساريپېرسان
آغريماغا قويمايېرسان.

كاش آى بالا

قوشلار، بولاقلار، دنيزلر، بولودلار، اوتلار، آنالار، بالالار،

دونيادا هر نه وار-

بېر نغمه باشلايا ائله بو ساعات بو آن:

نووه دن سيلينسين بو گوزهل جاهان

باهارين قوينوندا ياشاسين اينسان.

■ گۆز گيلهسى

سماميزدان داش ياغماييب،
بلا ياغيب
اؤلوم ياغيب
بوميا ياغيب
دام- داش اوچوب
حيات قاچيب.

ويران اولموش بو يئرلرده
هاى - هارا يلا سوسوب ياتيپ
بو ائولرين آداملارى
آرزوسونو، اوميديني
كوله دونموش يوواسينا قاتيپ
ياتيب.
داشلار ديله گلسه بئله
اينيلتيلر، سون هارا يلار ديله گلمز
بوردا ياتان آغريلارى، سئوينجلرى كيمسه بيلمز
نه گزيرسن گوزوم؟ بوراخ!
ويران اولموش بو يئرلرده نه اولاجاق؟

اوره ك وورور
گۆز آرابير:
او، قولچاقدير
قىزجىغازلا دانيشارميش، ساواشارميش، بارپشارميش،
يئلده قاچان او ورقلر
اوخونارميش، يازيلارميش، پوزولارميش،
او داراقدير
نارين-نارين ديشلريله
اؤيه- اؤيه آنا الی، دارايارميش شوه تئلی، ساری تئلی،
او باشماقدیر،
او كۇپنكدیر،
بس او نه دیر؟
اودور او ها ... تورپاق اوسته قارالیر باخ!
بلکه، اودا بیر اوغلانین یاخاسینین ارکویونلوک نیشانی ایمیش!

یاخینلاشدیم
گۆز مینجیغین گۆتورمکچون چۆکدوم دیزه،
شیله دونموش الیم ده یجک
گۆزلریمی دومان آلدی
محوریندن چیخدی دنیا
باشیم اوسته دۇرد آياقلى چيخدى دنیا؛
گۆز مینجیغی سانديغیم شئی:
چاناغیندان چیخیب قالمیش گۆز گیله سی؛
گۆرومونده
بو دونیانین گۆرونوشو،
حیاتینین سون باخیشی؛
بو گیله ده
بیر جاوانین نیفرتلری، غضبلری -
دونوب قالیب.

بو گیله ده
آرزولارین، ایستکلرین قانادلاری
یانیب قالیب.

بلکه بو گۆز
خوش گونلری گۆره جکمیش؛
بلکه بو گۆز
اوزون ایللر، باخیشینی توزلو یولا سره جکمیش؛
یقین بو گۆز سئوگیلیسین گۆرمه ییبیدیر
باخیشی لا ساچلارینی هۆرمه ییبیدیر؛

اليمدهكى گۆز گيلهسى
حسرتلرين، محبتين، سيغناغى ايميش،
شيرين حيات نغمه سينين قايناغى ايميش؛
قالدين يئنه
دونياميزى سيئر ائده سن گۆز گيلهسى؟
دئمه تكجه سن كور اولدون، سن قوورولدون
مين - مين گۆز تورپاق ائديب موحاريبه
گۆز گيلهسى!
مين - مين گۆز ايشغيندان محروم ائديب موحاريبه
گۆز گيلهسى!

هله دير كى
يئر اوزوندن آياقلارى كسيلمه ييب؛
هله دير كى
يئر كورهسى آغلار گۆزون بير سيلمه ييب؛
بير گون منيم گۆز لريم ده سنين كيمي يانا جاقدير
بير گون منيم گۆز لريمده آرزولاريم، ايستكلريم
سال بوز كيمي دونا جاقدير.
بلكه دونيا آليشاجاق موحاريبه آلوويلا،
بلكه نووه يئر اوزونو
قارا سويوق قبيريستانا دؤندرەجك،
بلكه قالخيب اينسان اوغلو
موحاريبه آتشيلى سؤندورهجك!
منى درده سالا - سالا
اوره ييمده بير داغ كيمي قالا - قالا
اوره ييمين گۆز سن اول
گۆز گيلهسى!
دوداغيمين سۆز سن اول
گۆز گيلهسى!

گل گۆزله يك -
ماوى گؤيلو، ايشيق اوزلو دونياميزى!
گؤيوموزدن ايشيق ياغسين، ياغيش ياغسين
آزاد اينسان اللريله آنا تورپاق ياشيلانسين
گوزلليگين شيره سيني چكسين گؤزله
اؤلمز عشقين توخومونو اوركلرده اكسين گؤزله؛
گل گۆزله يك او گونلرى
گۆزگيلهسى!

■ آغ گۇيرچين

يورغون قارا بولودلار آغير- آغير سورونور
قارقينميشلار بختى تك
راكنتلر يانير، سۇنور؛

كوچه لرده ازدحام
كوچه لرده اضطراب
هاوا باريت قوخولو،
بو زواللى شهرين
گوندوزلرى يوخولو
گئجه لرى قورخولو

اؤلوم - ديريم ايچينده
اوتاغيمين كونجونده
اونوتماييب «سولماز» يم
ناغيلينين شن قيزين،
طالعينين اولدوزون:
«آتا باشلا ناغىلى، يوخوم گلير يوباتما
نيگران دوروب بئله، بو گئجه كى يوخوما

زهر قاتما، شر قاتما!»!

« نازلى قىزىم، آى قىزىم
آبى بوغوب بولودلار
يوخو باسيب گۇزونو
يات يوخلا، شيرين - شيرين
گۇيلرين گۇزەل قىزى!
درمىيە جك اولدوزو
اولدوزلار دريلىبدير
تورپاغا سريلىبدير
كوچه لرى بو گۇجە اوز حالينا قوى قالسين
سن يوخلا، درين - درين، اتان قادانى آلسين.»

سوزالدى ياناقلارى
تيترهدى دوداقلارى
بالاجا گۇزلريندن
ياش دامدى دامجى - دامجى
دوداغيندان سيليندى تبسسومون ايشيغى
دويدوم سولور عۇمرومون، چيچكى، ياراشيغى؛

« بالا سيخما قلىيىمى، آغلاما بو گۇجەليك
آرزومدان قاناد وئرديم
گۇيرچين اول هلهليك
آغ گۇيرچين اوچ... اوچ... اوچ...
بولودلارى ياريب كئچ
قوشول گۇيرچينلره، سحره سارى يوللان
قون صاباحين باغينا، قىزارماميش هله دان؛
گونش ساچين هۇرنده
آل يايلىغين سرنده
گۇيرچين دونون چىخارت، سحرين نوروندا چيم
ساچلاريني هۇر چين - چين
بىر قيرمىزى دون گئيبين
سندە قوشول قىزلارا
دونيانين اوشاقلارى توپلاشيبيدیر او باغا؛
گله جه بين باغيندان اتك - اتك گول درين
بو گونلره گۇندرين
شنليكدن قاناد گئيب، قانادلانين اوچماغا
سئوينجك سپين چيچك

دو نیا چیچکله دولسون
گنجه لر اولدوز دولو
گوندوزلرده آی بالا عؤموره یاراشیق اولسون.»

آلا گؤزلرین یومموش
میشیل - میشلیل او یوموش،
دوداغیندا تبسسوم
یوخوسو شیرین - شیرین
تر غنچه تک سئوینجدن دوداقلاری اینجه لیر
یاتاغیندا دینجه لیر؛
قورویورام اونو من گولته لرین سسیندن
قورویورام گوزومله، اوره بیمله، سوزومله
آجی باریت قوخولو یئللرین نفسیندن،
دئیرم آیریلما سین آلا گوزلو قیزلاردان
ائمه سین اولدوزلاردان...

گورلادی طیاره لر
پارتلادی نچه بومبا،
سیلکه لندی دام - دیوار
دیسکیندی یوخلایانلار،
دیسکیندی آغ گؤیرچین
آغلادی ایچین - ایچین،
اوره بیم اسدی زاغ - زاغ
بو یارالی قلبیمه داغ اوستن چکیلدی داغ؛
میلیون - میلیون اوره بین ایسته بینه قاریشدی -
اوره بیمین ایسته بی،
میلیون - میلیون دوداغین فریادینا قاریشدی -
دوداغیمین فریادی:

رد اولسون مو حاریبه!
رد اولسون مو حاریبه!

■ يئر باغيرير... گۆى باغيرير

گۆيده اوچورقيريجى لار،
{دمير قاناد بايقوشلار}
بايقوشلارى ايزله مكدە
قورخو دولو
نيفرت دولو باخيشلار.
دمير قاناد بايقوشلارين ديميديگيندن، جايناغيندان
راكنت ياغير، بومبا ياغير،
قومپارالار فيشيلدايير،
يئر باغيرير
گۆى باغيرير ياغير- ياغير
بومبا ياغير
ياغير
ياغير.
بوغاناقدى آخار باخار
بوغاناقدى
كيريبيبيد ير گۆير چينلر، قارانقوشلار؛
دوشور يئرە دستە- دستە
سالخيق قاناد بو باخيشلار؛

نه گلیرسه گۆزلرینه قاچیشدادیر،
 دوداقلاردان
 قیریق - قیریق گولوش اوچور
 نغمه اوچور
 هارای اوچور
 آخ وای اوچور؛
 اورکلرین بوداغیندان قیریلیمان
 آرزو اوچور
 ایستک اوچور؛
 ساپاغیندان اوزولوبن
 سئوینج ایله
 کدر ایله
 اورهک اوچور؛
 یوواسیندان قوشلار قاجیر
 قان بویالی بئشیگینده کۆریه اوچور
 اوشاق اوچور
 ناغیل اوچور
 بؤیوک اوچور
 نلر اوچور، نلر اوچور
 نه اوچورسا ملر اوچور.
 اوچوشانلار
 گۆی اوزونده توخونورلار بیر - بیرینه،
 بیغیشیرلار
 یاواش یاواش بولوتلارین بوز بئلینه؛
 اوزولمکده بیئر اوزوندن -
 بوغاناغین آياقلاری،
 دوزولمکده دال بادالاگۆی اوزونده -
 بولوتلارین، تابوتلارین
 تالا - تالا قاییقلاری.
 قارا گئیب گوی مئشه لر، یاشیل داغلار،
 بیئر یانیقلی، گۆی یانیقلی
 بوردا نه وار آل قان آغلار؛
 سیزلار، سیزلار اؤلورلرین بو قاتاری -
 هارا گئدیر
 هارا ساری؟
 اؤلورله دولاجقدیر گۆی اوزونون قبریستانی،
 گنجه گوندوز
 دیرلری دیده جکدیر بیئر اوزونون چوپور جانی.

قارا قيرمىز تابوت لارى آغير- آغير يئل آپارير
اوره كلره سيغماز غمى،
بو ماتمى
آغلار گؤزلو ائل آپارير.

■ کولک

اٲله بیل
یئر، گؤیه قووشوب
یوخسا، عالمین گردیشی ده بییشیب!
زامانین بوغازینا تیخانمیش بوغو
آی می؟
گونش می؟

نه یاز، نه قیش، نه پاییز
فصیلر یانمیش
گونلره کول النمیش
آی آسيلمیش
گونش گولله لنمیش.

نه گٲجه قارانلیغی
نه گوندوز آغلیغی
نه یاتاق دینجلیگی
نه یول اینجیکلیگی؛

قاریشیب زامان، مکان

قاريشىب بويالار، ايشىقلار
پيرتلاشيب دويوملار، دويغولار.
بوغاناقتا يولونوب تۇكولن
اورەك تۇكونتولو آنلارلا
دولور بوز بوشلوقلار!

كولك اسير بايبردا، اوتاقتا
بئىينده، اوركده، كولك اسير.
باغىرير، نرىلده بيير، اولايير كولك.

كولك اسير ...
كوله يه دوشوب قىيرلر، بئشىكلر
كوله يه دوشوب ائو - ائشىكلر
كوله يه دوشوب گولوشلر، باخيشلار، گوروشلر
كوله يه دوشوب قوردلار، قوشلار
كوله يه دوشوب يوخولار، دويغولار، قورخولار
كوله يه دوشوب داغ، دنيز...

كولك اسير،
بئىينده، اوره ييمده كولك اسير...
كوله يه دوشوب گنجه، گوندوز
كوله يه دوشوب آى، گونش
كوله يه دوشوب دونيا.

كولك اسير!
كولك اسير!
... كولك ...
...

■ آد گونو

قارداشيم، اوغلوم حسين

«حسين» مین آد گونودور:

دیوارلار بزه نیب

تاواندا پارلا بییر ایشیقلى لامپالار

شارلار

رنگلى كاغازلار؛

اوتاغى باشینا گۆتوروب

اوغلانلار، قیزلار.

چال چاغیردیر:

گولوشلر قاریشیب چیچکلره

قیشقیر یقلار شیلتاقلیغا

اوره بیمدن کئچیرکی، تکی غملر قاریشما یا اوشاقلیغا !

بیرسس گلیر اوزاقلاردان

«بو سس قارانقوشلارین سسی اولایدی

یادا گۆیرچینلرین،

آنحاق اولمایایدی طیاره لرین گورولتوسو

بومبالارین، راکتترلرین ائولر بیخان گومبولتوسو.»

سس سوووشدو
يانديريلىدى آلتيجا شام،
پارلادى آلتى ايللىك اوشاق عۇمرونون سئوينجى
يايلىدى اوزلره، قارىشىدى سۇزلره.
«حسين» مېن دوداغينا قوندو سئوينج گۇيرچينلرى؛
آناسى اونوتموشدو
يوخوسوز گۇجه لرېن آغريسېنى،
آنا سئوينجى له بوروندورموشدو ياوروسونو...

آنم
آستا - آستا ياخينلاشدى
اوغلونا، نوه سېنه؛
سكگيز ايل اوغول حسرتېنى
آلتى ايل نوه نازېنى چكە - چكە
قوللارى آچىلدى:
«بالامېن نېشانى،
اوره بېمېن توانى،
گۇزلرېمېن ايشېغى،
اؤيمېن چيراغى بالام» - دئيه
«حسين» نېنى باسدى باغرىنا.
گۇزلرېندن آخدى ايكى دامجى:
بېرى سئوينج،
بېرى كدر.

بېر سووال قېوريلدى بئىنېمده!
«قارداشېمېن آد گونومو، يا اوغومون؟»
بېر گۇزوم گولوردو
بېرى، ايچېمه آغلا بېردى!
بېر يانېم گۇجه ايدى
بېر يانېم گوندوز.

شاملار سۇندورولدو،
باشېمدا دومان سوروندو؛
جانلاندى قارشېمدا اۆلكه مېز
{قازىلدى سنگرلر
سېرالانېب، آلا يلاندى عسگرلر
آلواندى سنگرلر
دوزولدو تېنلرېن باشېنا حېجله لر }

ايچيمدهكى سس دئيير:

«سنه نه اولوب اورهك !

بيرگول گورهك!»

من، منه جواب وئردى:

«بيرجه آندا قاريشيق سئوينج، كدرى

نئجه آيپريم ، نئجه بولوم ؟

من كى بولوب ، گولنمه ديم

سن بولوب، گول گورهك !»

كۆنول قوشوم

گۆى اوزونده سئيره ك اولدوز، واخت گنجيشيب، قاش قاراليپ
كۆنول قوشوم بىر مزارين باش داشينا، قونوب قاليب؛
آغ بىرچكلى آنام كىمى ظلوم- ظلوم آغلار، او دا
آنام، ساچين يولان كىمى سینه سینی داغلار او دا:
ياد گلدى باخدى گئتدى
خنجرين تاخدى گئتدى
اولدوزون گۆيدن آخدى
قلىبىمى ياخدى گئتدى...

داغ داليندا، گونش ياتجاق آل شفقين ياتاغيندا
سن ده ياتدين ايگيد بالام قان بزه كلى اوتاغيندا
قارا يئل لر پر- پرائتدى قيزيل گولو بوداغيندا
دومانلى داغيم آغلار
بولبول سوز باغيم آغلار
گۆزومه ياش قوروسا
سینمده داغيم آغلار...

گۆزونو آچ، بالام منيم، گۆزومه قان ياشيما باخ

آغزىم دادى سنله گتتى، زهرلنمىش آشىما باخ
درد اودوندا يانيراورەك كول النمىش باشىما باخ
اوزاقلار اولماز يوووق
تورپاغىن اوزو سوووق
غمىندن عزيز بالام
اورەبىم اويوق اويوق...

گوۋى اوزونده، قات قات بولوت، شر قارىشىب، گون قارالىب
كۆنول قوشوم مەن مزارىن باش داشىنا قونوب قالىب.

قارانقوش.
قوش اوچوب قونموشدو
آنامین اوره گینه،
قارانقوش آپارمیشدی آنامی
آرخادا قالمیش ایلترین
سئوینج دادلی گونلرینین قوجاغینا،
کؤورک کؤنلونو بوکموشدو قیزیل گول یارپاغینا.

قوش اوچوب قونموشدو
«سولماز» یمین یاز نغمه لی خیالینا
بله میئشدی اوره گینی
بادام چیچکلرینین آغ عطیرلی قونداغینا.

قوش اوچموشدو،
بلکه ده یویانان باهارلاردان کوسوب
یالین آغاجلاردان، آجی سازاقلاردان -
اؤتوب کئچمیشدی.
اوتاغا
سئوینج بویالی سوکوت چؤکموشدو.
آنم
بویات غملر ایچیندن
گندر - گلمز ایلترین دادینی دادیردی؛
قیزیم
آچیلما میئش سحرلرین
آرزو قورشاغینا آسیلمیش اوره گینی -
اوینادیردی.

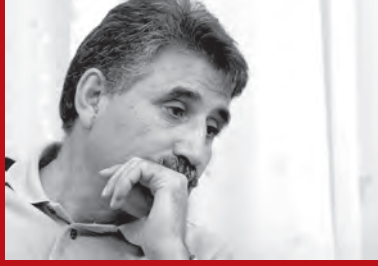
من
قالمیشدیم فصیلر آیریجیندا،
کدرلی سئوینجین
گوموشو، قیزیلی چیرپینتیلاری ایچینده،
حسرتلرین یاماجیندا !

ایشیق کیتابلاری

(معاصر آذربایجان ادبیات و اینجه صنعتیندن نمونهلر)

حسن ایلدیریم / هریس - ۱۳۳۷
Həsən İldirim \ Heris - 1958

ایشیق کیتابلاری
www.ishiq.net